

SCEN Congres 2020

SCEN-arts in een veranderende wereld

Online SCEN-Congres

Datum: woensdag 18 november 2020

Tijdstip: 09.00 - 12.30 uur

SCEN-arts in een veranderende wereld

Panta rhei: alles stroomt. Al zo'n 500 jaar voor Christus wisten de oude Grieken het: alles op de wereld is altijd in beweging. Dat is voor SCEN-artsen nu niet anders met de Covid-19 pandemie en de ontwikkelingen op het gebied van complexe euthanasiezaken. Het vraagt van ons continue ontwikkeling.

Vanwege de corona maatregelen ontmoeten wij elkaar dit jaar online. Het interessante programma biedt veel ruimte voor reflectie en uitwisseling. U begint met een plenair debat en volgt aansluitend twee workshops. De workshopsessies zijn expliciet bedoeld om ervaringen, ideeën en inzichten te bespreken. Uw inbreng wordt daarom zeer op prijs gesteld.

Wij ontmoeten u graag op 18 november en zien uit naar een interessant congres.

Met vriendelijke groet,

Drs. Cornella Visser-Mol

Specialist ouderengeneeskunde en SCEN-arts, voorzitter programma-commissie

Dr. Marianne Dees

Huisarts, SCEN-arts, senior onderzoeker Radboudumc

Dr. Roeline Pasman

Universitair Hoofddocent Zorg rond het levenseinde

Drs. Erica van Maanen

SCEN-arts, huisarts en kaderarts palliatieve zorg

Dr. Antina de Jong

Adviseur gezondheidsrecht en ethicus KNMG

Susan Hekman
Beleidsadviseur KNMG

Odette Schrevel
Beleidsadviseur KNMG

Programma

SCEN Congres 2020

SCEN-arts in een veranderende wereld

9.00 uur Opening SCEN-congres door **René Héman**, arts M&G, bedrijfsarts, voorzitter KNMG.

9.15 uur *Euthanasie en dementie vanuit vier perspectieven*, een paneldiscussie onder leiding van **dr. Krista Tromp**, ethicus KNMG.

De dilemma's rond euthanasie bij dementie zijn groot. Wat doe je als iemand steeds moeilijker kan vertellen wat hij wil? Als diens wensen wisselen? Hoe beoordeel je het eventuele lijden in de verschillende fases van dementie? En ook: hoe ga je om met verschillende behoeftes van patiënten en hun naasten? Tijdens deze sessie gaan we vanuit vier verschillende perspectieven met elkaar in gesprek. U wordt actief betrokken bij deze discussie.

Vanuit het medisch perspectief spreekt **dr. Marianne Dees**, **dr. Suzanne van de Vathorst** belicht het ethisch perspectief, het juridisch perspectief wordt toelicht door **mr. Josine Janson** en namens het patiënten perspectief is een spreker benaderd.

10.00 uur Pauze

10.10 uur Workshopronde 1

11.00 uur Pauze

11.10 uur Workshopronde 2

12.00 uur Gezamenlijke afsluiting

12.30 uur Einde

René Héman
Arts M&G,
bedrijfsarts,
voorzitter KNMG

Dr. Krista Tromp
Ethicus KNMG

Dr. Marianne Dees
Huisarts, SCEN-arts,
senior onderzoeker
Radboudumc

Dr. Suzanne van de Vathorst
Hoogleraar Kwaliteit
van de laatste levens-
fase en van sterven

Mr. Josine Janson
Advocaat Gezond-
heidsrecht

WORKSHOP	RONDE 1: 10.10 - 11.00 uur	RONDE 2: 11.10 - 12.00 uur
Sessie 1	SCEN-consultatie bij psychiatrisch lijden	SCEN-consultatie bij psychiatrisch lijden
Sessie 2	Ervaringen vanuit de COVID-19 pandemie	Ervaringen vanuit de COVID-19 pandemie
Sessie 3	Moreel beraad: euthanasie en dementie	Moreel beraad: euthanasie en dementie
Sessie 4	Stapeling van ouderdomsaandoeningen als basis voor euthanasieverzoek	Stapeling van ouderdomsaandoeningen als basis voor euthanasieverzoek
Sessie 5	Ondraaglijk lijden, hoe beoordeel je dat?	Ondraaglijk lijden, hoe beoordeel je dat?
Sessie 6	SCEN-consultatie: waarom u palliatieve expertise moet hebben	SCEN-consultatie: waarom u palliatieve expertise moet hebben
Sessie 7	Voltooid leven (her-)kent u dat?	Voltooid leven (her-)kent u dat?
Sessie 8	Spiegelinformatie: de meest ingewikkelde casus	Spiegelinformatie: de meest ingewikkelde casus
Sessie 9	Uitdagingen bij de tweede consultatie	Uitdagingen bij de tweede consultatie
Sessie 10	Als de SCEN-consultatie anders loopt dan verwacht	Als de SCEN-consultatie anders loopt dan verwacht
Sessie 11	Orgaandonatie na euthanasie: ethische en praktische aspecten	Orgaandonatie na euthanasie: ethische en praktische aspecten

Workshops

SCEN Congres 2020

SCEN-arts in een veranderende wereld

U kunt twee workshops kiezen, uw keuze geeft u door als u zich [inschrijft](#) voor het congres.

Ronde 1:
10.10 - 11.00 uur

Ronde 2:
11.10 - 12.00 uur

Sessie 1: SCEN-consultatie bij psychiatrisch lijden door dr. Tineke Vos en dr. Sieke Kruyt, beiden psychiater en SCEN-arts.

Tijdens deze workshop gaat u aan de slag met de dilemma's van het SCEN-consult bij psychiatrisch lijden. Wanneer kan iedere SCEN-arts een consultatie doen bij psychiatrisch lijden en wanneer is

het gewenst dat de SCEN-arts ook psychiater is? En hoe gaat een SCEN-groep om met de praktische zaken, bijvoorbeeld als er geen psychiater in de groep zit? U krijgt belangrijke achtergrondkennis en inzicht in de dilemma's aan de hand van een casus.

Sessie 2: Ervaringen vanuit de COVID-19 pandemie door o.a. René Verhaart, huisarts, SCEN-arts, lid RTE.

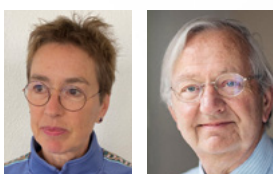
In september wordt een peiling gedaan naar de ervaringen van SCEN-artsen. Uitkomsten van deze peiling worden als input voor deze workshop gebruikt. Wat hebben we geleerd van de COVID-19 pandemie en willen we meenemen naar de toekomst?

Sessie 3: Moreel beraad: euthanasie en dementie door drs. Marc Rietveld, geestelijk begeleider.

Als SCEN-arts kunt u te maken krijgen met een moreel dilemma, waarbij verschillende morele waarden botsen. Marc Rietveld neemt u, aan de hand van een casus van een van de deelnemers, mee in een moreel beraad.

Sessie 4: Stapeling van ouderdomsaandoeningen als basis voor euthanasieverzoek door drs. Ronny Komen, specialist ouderengeneeskunde, lid RTE en Bart Schudel, SCEN-arts en huisarts.

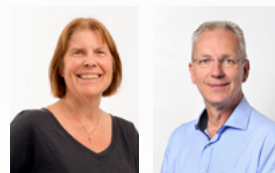

Bij een euthanasieverzoek van een patiënt op basis van lijden ten gevolge van ouderdomsaandoeningen is het van belang te bepalen of het lijden een medische grondslag heeft. Iedere oudere

heeft wel 'wat'. Ouderdom komt tenslotte nog steeds met gebreken. Wanneer is sprake van voldoende medische

grondslag om euthanasie te 'mogen' uitvoeren? Tijdens deze workshop gaat u hierover met elkaar in discussie aan de hand van casuïstiek.

Sessie 5: Ondraaglijk lijden, hoe beoordeel je dat? door dr. Marianne Dees, huisarts en SCEN-arts en Gert van Dijk, ethicus KNMG.

Als SCEN-arts heeft u de taak om ondraaglijk lijden te beoordelen. De praktijk leert dat SCEN-artsen dat soms lastig vinden. In deze workshop nemen Gert van Dijk en Marianne Dees u op interactieve

wijze mee en geven u handvatten voor de beoordeling van het ondraaglijk lijden aan de hand van een concrete casus.

Sessie 6: SCEN-consultatie: waarom u palliatieve expertise moet hebben door Maaïke Veldhuizen, specialist palliatieve geneeskunde SCEN-arts en SCEN-docent en Amnon Weinberg, specialist ouderengeneeskunde en SCEN-arts.

Van SCEN-artsen wordt enige kennis en ervaring verwacht op het gebied van palliatieve zorg. Maar voelen SCEN-artsen zich naast bevoegd, ook altijd bekwaam? En met wie werk je als SCEN-arts

samen als je je niet bekwaam voelt? Wat doet u als u tijdens een acute situatie bij een consultatie geconfronteerd wordt met een palliatieve zorgvraag? Hoe deskundig bent u op het gebied van stervensfase zorg bij multimorbiditeit, dementie en psychiatrie? Bent u gewend te verwijzen of zelf te adviseren?

Aan de hand van knelpunten die SCEN-artsen ondervinden, geven Maaïke Veldhuizen en Amnon Weinberg u handvatten om uw rol en deskundigheid als SCEN-arts op het gebied van palliatieve zorg te versterken. Daarnaast nemen zij u op een interactieve manier mee hoe netwerken en netwerkvorming uw werk kan ondersteunen.

Sessie 7: Voltooid leven (her-)kent u dat?, door drs. Constance de Vries-Ekkers, SCEN-arts, arts Expertisecentrum Euthanasie, huisarts n.p en dr. Ghislaine van Thiel, medisch ethicus UMC Utrecht.

Het maatschappelijk debat rondom hulp bij zelfdoding voor mensen die hun leven voltooid achten, is lang gehinderd door een gebrek aan kennis over de groep mensen die het betreft. Ghislaine van Thiel

en Constance de Vries laten u vanuit onderzoek en de praktijk, kennis maken met deze groep mensen en gaan met u in gesprek over hoe de SCEN-arts een rol kan hebben wanneer de problematiek van voltooid leven aan de orde komt in een aanvraag.

Sessie 8: Spiegelinformatie: de meest ingewikkelde casus door Cees de Graaf, SCEN-arts en SCEN-docent en dr. Roeline Pasman, senior onderzoeker zorg rond het levenseinde.

Aan de hand van de resultaten van de spiegelinformatie 2015-2019 krijgt u inzicht in de verschillende aspecten die een consultatie ingewikkeld maken. Vervolgens worden ervaringen met

ingewikkelde consultaties uitgewisseld en is er een discussie over hoe om te gaan met aspecten die consultaties ingewikkeld kunnen maken.

Sessie 9: Uitdagingen bij de tweede consultatie door dr. Tineke Brinks, huisarts en SCEN-arts.

Wat zijn de uitdagingen en valkuilen als u gevraagd wordt een tweede (of wellicht derde) SCEN-consultatie te doen? Zijn er "regels" voor op te stellen waaraan dit consult moet voldoen? Mag een tweede consultatie gedeclareerd worden? Hoe gaat de toetsingscommissie om

met een casus waarbij meerdere SCEN-artsen zijn betrokken? In deze workshop worden verschillende situaties rondom de tweede consultatie besproken en krijgt u handvaten aangereikt.

Sessie 10: Als de SCEN-consultatie anders loopt dan verwacht door drs. Thea Toemen, huisarts-docent, huisarts-supervisor, SCEN-arts, lid RTE en drs. Ben Terstegge, SCEN-arts, huisarts n.p.

Soms loopt een consultatie heel anders dan u had verwacht. Denk aan een patiënt, die u al stervende aantreft, een patiënt die ineens niet meer wil, familie die forse druk uitoefent, of een wilsonbekwame

patiënt. Hoe bent u daarmee omgegaan? Wat heeft u ervan geleerd? Een praktische workshop: we wisselen ervaringen, tips en tricks uit. Aan het eind weet u wat u kunt doen als de consultatie anders loopt dan verwacht.

Sessie 11: Orgaandonatie na euthanasie: ethische en praktische aspecten door dr. Stefan Haensel, uroloog, SCEN-arts en Jeroen Verwiel, internist-intensivist Radboudumc, SCEN-arts, SCEN-docent.

Orgaan- of weefseldonatie is mogelijk na euthanasie, maar hoe gaat dat eigenlijk in praktijk? Hoe vaak komt het in Nederland voor? Mag de uitvoerend arts de donatiewens ter sprake brengen

tijdens de voorbereidingen van de euthanasie? Wat is de invloed van de nieuwe Donorwet bij een euthanasieverzoek? Heeft de SCEN-arts hier een rol in? Stefan Haensel en Jeroen Verwiel nodigen u uit om over deze thema's in gesprek te gaan.

Praktische informatie

SCEN Congres 2020

SCEN-arts in een veranderende wereld

Online congres

Het SCEN congres vindt dit jaar online plaats. Geen reistijd, wel de complete congresbeleving met een interactief programma met ruimte voor vragen en discussie, netwerkmogelijkheden en interessante workshops. Een week voorafgaand aan het congres ontvangt u een persoonlijke login. We sturen u dan ook een congresinformatiepakket via PostNL naar het door u opgegeven adres..

Deelnamekosten

	Vroegboek fee t/m 1 oktober	Fee vanaf 2 oktober
Deelname SCEN-Arts	€ 105	€ 130
Deelname Begeleider van groepen	€ 105	€ 130
Deelname Lid Toetsingscommissie	€ 105	€ 130
Deelname Overige geïnteresseerde	€ 150	€ 175

De toegangsprijs is BTW vrij.

Aanmelden

Via [deze link](#) kunt u zich aanmelden. Maak direct een keuze voor deelname aan de workshops en betaal online. U ontvangt direct na inschrijving een bevestiging via de e-mail. Niet ontvangen? Controleer dan uw ongewenste e-mailbox.

Waarom de moeite waard?

- Doe inspiratie op voor uw dagelijkse werkzaamheden.
- Ontmoet online collega's en deel ervaringen.
- Effectieve tips om direct toe te passen.

Annuleringsvoorwaarden

Afmelding is niet kosteloos. Wél kunt u een vervanger of collega in uw plaats laten deelnemen. Naamswijziging en/of annulering dient schriftelijk plaats te vinden via bijeenkomsten@fed.knmg.nl.

- Er is een bedenktijd van tenminste 14 werkdagen, waarin kosteloos opgezegd kan worden.
- Bij annulering t/m 1 november 2020: € 25.
- Bij annulering vanaf 2 november 2020: geen teruggave inschrijfgeld.

Internet browser

Het online SCEN congres is het beste te volgen via Google Chrome. Google Chrome is via [deze link](#) te downloaden.

Accreditatie

Accreditatie is voor 3 punten toegekend bij ABAN: Huisartsen, Medisch specialisten, Specialisten ouderengeneeskunde, Arts verstandelijk gehandicapten, Sociaal geneeskundigen. Punten worden voor 30 november toegekend.

Voor inhoudelijke vragen

Neemt u contact op met Odette Schrevel, beleidsadviseur KNMG via o.schrevel@fed.knmg.nl.

Voor vragen over de organisatie

Voor wijzigingen of andere logistieke vragen kunt u terecht bij Rika Strik, communicatieadviseur via bijeenkomsten@fed.knmg.nl of 06 53 58 93 91.